

Univerzitet u Tuzli

Ekonomski fakultet

PODUZETNIŠTVO

Školska 2019/2020 godina

Dr.sc.Bahrija Umihanić, red.prof.

- e-mail: bahrija.umihanic@untz.ba i bahrijau@bih.net.ba
- Kabinet: Ekonomski fakultet – kabinet broj 309
- **KONSULTACIJE**
- Ponedjeljak : 10:00 -11:00;
- Srijeda: 10:00 -11:00;
- U drugim terminima po zahtjevu studenta
- (korespodencija za najavu putem mejla bahrija.umihanic@untz.ba)

Sadržaj nastavnog programa

<ul style="list-style-type: none"> • Uvodno predavanje • Poduzetništvo u 21.stoljeću <p>Odluka da se postane poduzetnik</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u poduzetništvo <p>Odluka da se postane poduzetnik</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznavanje prilika i generiranje ideja <p>Razvijanje uspješne poslovne ideje</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza izvodljivosti <p>Razvijanje uspješne poslovne ideje</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza privredne grane i konkurencije <p>Razvijanje uspješne poslovne ideje</p> <p>4</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj efikasnog poslovnog modela <p>Razvijanje uspješne poslovne ideje</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pisanje poslovnog plana <p>Razvijanje uspješne poslovne ideje</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema pravilne pravne i etičke osnove <p>Kretanje od ideje prema poduzetničkoj firmi</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Procjena financijske snage i održivosti novog poduhvata <p>Kretanje od ideje prema poduzetničkoj firmi</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje tima novog poduhvata <p>Kretanje od ideje prema poduzetničkoj firmi</p> <p>4</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Financiranje novog poduhvata <p>Kretanje od ideje prema poduzetničkoj firmi</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Temeljni oblici započinjanja biznisa <p>Poduzetništvo u BiH</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tradicionalno, korporativno i socijalno poduzetništvo <p>Poduzetništvo u BiH</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura za razvoj poduzetništva <p>Poduzetništvo u BiH</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omladinsko poduzetništvo, • Žensko poduzetništvo; <p>Poduzetništvo u BiH</p> <p>4</p>

Infrastruktura za razvoj poduzetništva

**(poduzetnička i institucionalna infrastruktura
za razvoj poduzetništva u Bosni i Hercegovini)**

Važna napomena:

Pogledati prezentacije gostujućih predavača

Poduzetnička infrastruktura za razvoj poduzetništva u Bosni i Hercegovini

Ciljevi učenja

- Naučiti definicije poduzetničke infrastrukture u širem i užem smislu riječi.
- Upoznati se sa svim vrstama institucija poduzetničke podrške/potpornim institucijama
- Na primjerima uspješnih institucija poduzetničke podrške (poduzetničkih centara, poduzetničkih inkubatora, inkubatora visoke tehnologije, poduzetničkih akceleratora, poslovnih parkova, naučno-tehnoloških parkova, centara kompetencija) spoznati njihovu važnost i ulogu za doprinos razvoju poslovnih subjekata u različitim fazama životnog ciklusa.
- Naučiti razloge osnivanja poduzetničkih zona, klasifikaciju i njihov značaj za podršku razvoja male privrede u BiH.

Poduzetnička infrastruktura

Definicija u širem i užem smislu

- Poduzetnička infrastruktura u **širem smislu** predstavlja ukupnost svih prostorno specifičnih oblika odvijanja različitih poduzetničkih aktivnosti nastalih kao rezultat promišljenog i organiziranog prostorno razvojnog koncepta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Poduzetnička infrastruktura u **užem smislu** predstavlja sistem:
  - poduzetničkih zona, odnosno
  - poduzetničkih potpornih institucija

*Zakon o unapređenju poduzetničke
infrastrukture, koji je Hrvatski sabor
donio na sjednici 5. srpnja 2013. godine*

Poduzetnička infrastruktura

- Cilj, odnosno **svrha unapređenja poduzetničke infrastrukture i poslovnog okruženja** je: poticanje privrednog rasta planiranjem i pravodobno izgradnjom poduzetničke infrastrukture koja je u funkciji ravnomjernog regionalnog razvoja zemlje, bržeg rasta poduzetništva i povećanja investicija i zaposlenosti unutar područja na kojem se poduzetnička infrastruktura planira, odnosno gradi.
- Na **nivou privrednih subjekata**, **cilj i svrha unapređenja poduzetničke infrastrukture i poslovnog okruženja** je stvaranje u potpunosti infrastrukturno opremljenih poduzetničkih područja, visokog nivoa lokacijske konkurentnosti koja uključuje kvalitetnu saobraćajnu povezanost tih područja s glavnim saobraćajnim pravcima i sistem poticajnih mjera i povlastica za poslovanje u tim područjima i na lokalnom i područnom (regionalnom) i na nacionalnom nivou.

Poduzetnička infrastruktura

- Poduzetnička infrastruktura podrazumijeva, odnosno **treba biti opremljena**:
  - **energetskom infrastrukturuom** (struja, javna rasvjeta, plin, plinska podstanica, priključci na javnu mrežu i/ili izgrađena trafostanica i drugi energetski priključci)
  - **komunalnom infrastrukturuom** (snabdjevanje vodom, vodovodne i oborinske instalacije, kanalizacija i odvodnja – fekalna, oborinska, tehnološka, priključci na javnu mrežu)
  - **prometnom infrastrukturuom** (pristupne ceste, ceste unutar poduzetničke zone, odnosno poduzetničke potporne institucije, parkirališta, utovarne rampe i dr.)
  - **komunikacijskom infrastrukturuom** (telefonska i internetska, radio, TV mreža i dr.).

Poduzetnička infrastruktura

POTPORNE INSTITUCIJE

1. Razvojne agencije

(općinske, kantonalne, regionalne, entitetske, državne)

2. Poduzetnički centri

3. Poslovni inkubatori

- Poduzetnički inkubatori
- Inkubatori za nove tehnologije

4. Poduzetnički akceleratori

5. Poslovni parkovi

6. Naučno tehnološki parkovi

7. Centri kompetencija

Poduzetničke zone

1. Razvojne agencije

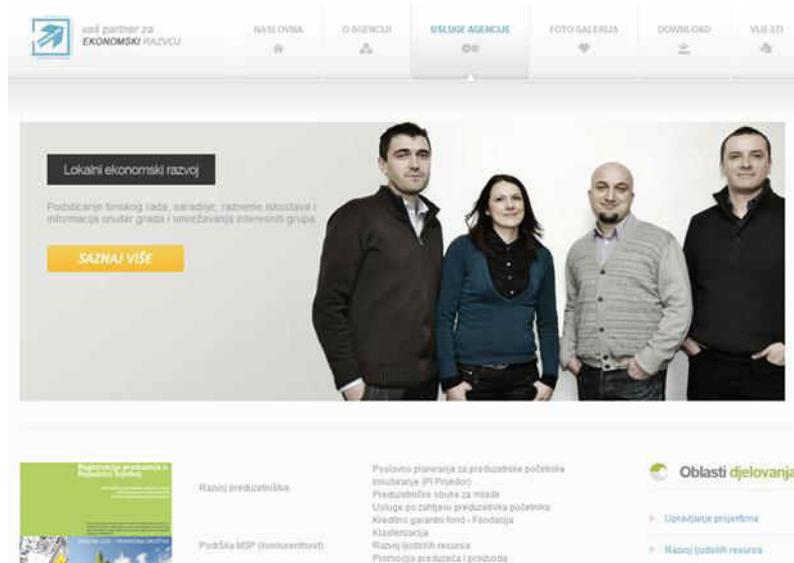
Definicija i oblici

- **1. RAZVOJNE AGENCIJE** – registrirane pravne osobe zadužene za operativno provođenje mjera za razvoj privrede i poduzetništva na lokalnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini, poticanje i privlačenje investicija te iniciranje i realizaciju projekata poticanja privrednog razvoja i poduzetništva, objedinjavajući rad privrednih subjekata, lokalnih i regionalnih poduzetničkih institucija, te visokoobrazovnih institucija i centara znanja.
- Vrste lokalnih razvojnih agencija u Bosni i Hercegovini
  - 1.1. Lokalne razvojne agencije
  - 1.2. Kantonalne razvojne agencije
  - 1.3. Entitetske razvojne agencije
  - 1.4. Državne razvojne agencije
  - 1.5. Regionalne razvojne agencije
  - 1.6. Razvojne agencije određenih djelatnosti

1.1. Lokalne razvojne agencije

Primjeri uspješnih lokalnih razvojnih agencija u BiH

Agencija za ekonomski razvoj
opštine Prijedor „PREDA-PD“

[http://www.preda.rs.ba/index.php/
usluge-agencije-preda-pd](http://www.preda.rs.ba/index.php/usluge-agencije-preda-pd)

Agencija za lokalni ekonomski
razvoj Zenice „ZEDA”

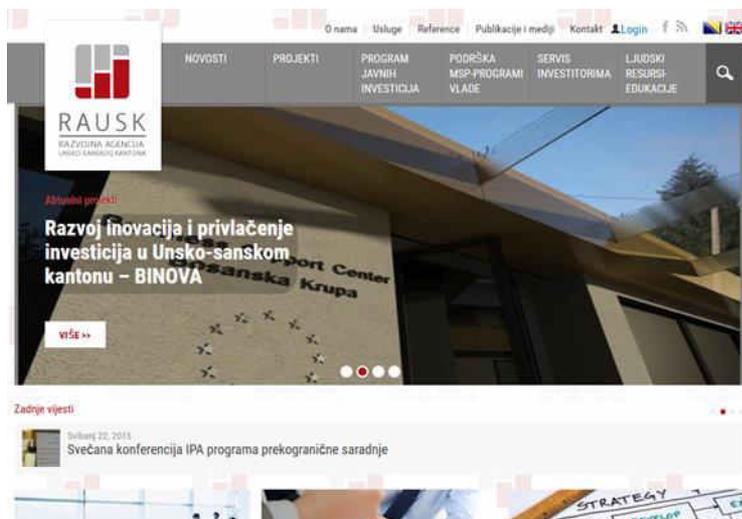

<http://www.zeda.ba/>

1.2. Kantonalne razvojne agencije

Primjer uspješne kantonalne razvojne agencije

JU Razvojna agencija Unsko-sanskog kantona (RA USK)

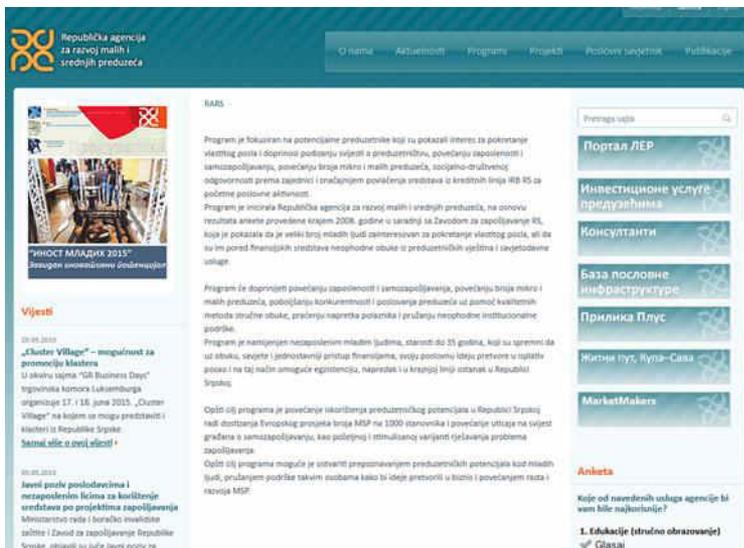
<http://www.rausk.ba/>

- **Misija:** Djelovanje kao poveznica javnog, privatnog i civilnog sektora u pripremi i implementaciji razvojnih projekata koji imaju za cilj podizanje ekonomskog standarda na području USK, putem upravljanja u procesu regionalnog razvoja uz aktivno privlačenje EU i drugih sredstava.
- **Vizija:** Kreiranje savremenog regionalnog centra za razvoj koji će implementacijom interdisciplinarnih znanja i primjenom ključnih kompetencija poticati lokalni i regionalni ekonomski razvoj.
- **Djelovanje:** Razvojna agencija USK provodi programe, projekte i aktivnosti u oblastima razvoja poduzetništva, ljudskih resursa, poljoprivrede, infrastrukture, turizma i energetike,

1. 3 Entitetske razvojne agencije

Primjer uspješne entitetske razvojne agencije

Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća - RS

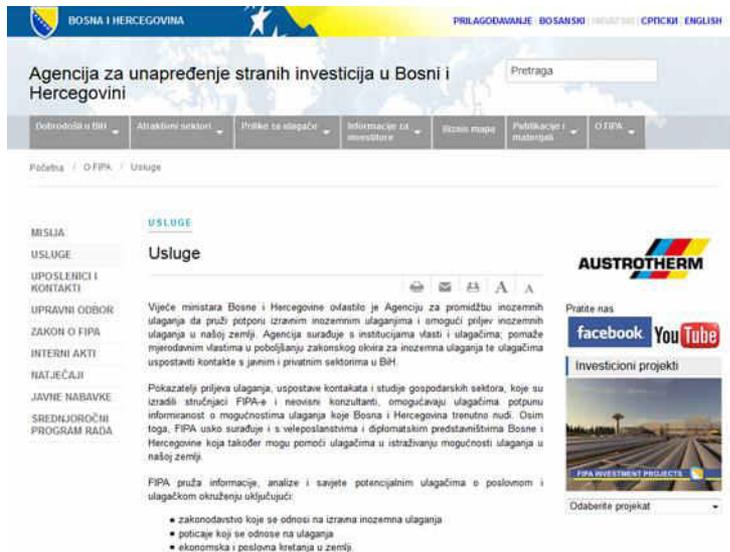
<http://www.rars-msp.org/sr-Latn-BA/programi/program-razvoja-preduzetnistva/>

- **Osnovni zadatak Agencije** je promocija i unapređivanje oblasti malih i srednjih preduzeća.
- Agencija je nadležna za pružanje stručnih usluga za podsticanje osnivanja, poslovanja i razvoja MSP, podsticanje ulaganja u MSP, kao i za podršku uspostavljanju preduzetničke infrastrukture.
- **U nadležnosti Agencije** je i promocija preduzetništva, podrška ženskom, omladinskom, ruralnom i drugim vidovima preduzetništva, vođenje registra konsultanata za potrebe MSP, analiziranje i istraživanje u vezi sa stanjem u oblasti MSP, učešće u izradi Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća i drugih razvojnih dokumenata, kao i realizacija projekata radi postizanja starteških ciljeva i sprovođenja mjera.

1.4. Državne razvojne agencije

Primjer uspješne državne razvojne agencije fokusirane na razvoj privrede

Agencija za unapređenje stranih investicija u Bosni i Hercegovini

Agencija za unapređenje stranih investicija u Bosni i Hercegovini

Pretraga

Domovina u BiH | Atraktivni sektor | Prihodi za stopaču | Informacije za investitore | Rizici i opasnosti | Publikacije i materijali | O FIPA

Početak / O FIPA / Usluge

MISLA
USLUGE
USPOSLJENICI I KONTAKTI
UPRAVNI ODBOR
ZAKONI O FIPA
INTERNI AKTI
NATJEČAJI
JAVNE NABAVKE
SREDNJOROČNI PROGRAM RADA

Usluge

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine ovlastilo je Agenciju za promidžbu inozemnih ulaganja da pruži podršku izravnim inozemnim ulaganjima i omogućiti priliv inozemnih ulaganja u našoj zemlji. Agencija surađuje s institucijama vlasti i ulagačima, pomaže mjerodavnim vlastima u poboljšanju zakonskog oklopa za inozemna ulaganja te ulagačima uspostaviti kontakte s javnim i privatnim sektorima u BiH.

Pokazatelj priliva ulaganja, uspostave kontakata i studije gospodarskih sektora, koje su izradili stručnjaci FIPA-e i neovisni konzultanti, omogućavaju ulagačima potpunu informiranost o mogućnostima ulaganja koje Bosna i Hercegovina trenutno nudi. Osim toga, FIPA usko surađuje i s veleposlanstvima i diplomatskim predstavništvima Bosne i Hercegovine koja također mogu pomoći ulagačima u istraživanju mogućnosti ulaganja u našoj zemlji.

FIPA pruža informacije, analize i savjete potencijalnim ulagačima o poslovnom i ulagačkom okruženju uključujući:

- zakonodavstvo koje se odnosi na izravna inozemna ulaganja
- poticaje koji se odnose na ulaganja
- ekonomsku i poslovna kretanja u zemlji.

AUSTROTHERM

Praćite nas

facebook YouTube

Investicioni projekti

FIPA INVESTMENT PROJECTS

Odaberite projekt

<http://www.fipa.gov.ba/>

MISIJA

• Agencija za unapređenje stranih investicija Bosne i Hercegovine je agencija koju je osnovalo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, a čija je osnovna zadaća

1. Privlačenje i povećanje priliva stranih investicija u Bosnu i Hercegovinu i poticanje postojećih investitora u zemlji na dalja ulaganja i širenje poslovanja

2. Poboljšanje saradnje između privatnog i javnog sektora, predlaganje mjera za unapređenje okruženja za investiranje, a s time i ekonomskog razvoja

3. Predstavljanje Bosne i Hercegovine kao zemlje poželjne za strane investitore

1.5. Regionalne razvojne agencije

Pet regionalnih razvojnih agencija u Bosni i Hercegovini

U svim administracijama.

1.5. Regionalne razvojne agencije

Regionalna razvojna agencija za Ekonomsku regiju Sjeveroistočne BiH

Udruženje za razvoj NERDA

KONTAKT
M. i Ž. Crnogorčevića br. 5
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tel: +387 35 369 900
Fax: +387 35 369 903
E-mail: nerda@nerda.ba
direktor: gđin. Enes Drijević

INVEST IN NORTH EAST BOSNIA AND HERZEGOVINA

22.05.2015 - Potpisan Sporazum o saradnji između Udruženja za razvoj NERDA i Agencije ZAFER iz Turske
Udruženje za razvoj NERDA i Regionalna razvojna agencija ZAFER iz Turske su 21.05.2015. u Sarajevu u prostorijama Fondacije BIGVEV potpisale Sporazum o saradnji. Cilj saradnje je povezivanje u sektoru malih i srednjih preduzeća, zatim promovisanje poslovnih potencijala, razmjena iskustava, obuka, te zajedničko učešće na projektima EU. Saradnja će biti procesirana sklopnim planom saradnje, a aktivnosti u realizaciji potpisanog Sporazuma će se nastaviti kroz redovne posjete i kroz rad na terenu.

<http://www.nerda.ba/>

**Adresa:
M. i Ž. Crnogorčevića br. 5
75000 Tuzla**

Bosna i Hercegovina
Tel: +387 35 369 900

E-mail: nerda@nerda.ba

1.5. Regionalne razvojne agencije

Regionalna razvojna agencija za Ekonomsku regiju Sjeveroistočne BiH

<http://www.nerda.ba/>

- **Udruženje za razvoj NERDA** je počela sa radom 01.01.2005. i trenutno ima glavni ured u Tuzli, te sub-regionalne urede/kancelarije za Semberiju, Posavinu i Birač.
- **Udruženje za razvoj NERDA** je regionalna razvojna agencija za sjeveroistočnu BiH i odgovorna je za jačanje, koordinaciju i promociju ekonomskog razvoja sjeveroistočne BiH. Aktivnosti NERDA-e usmjerene su ka izgradnji jake regije putem mobilizacije kako unutrašnjih tako i spoljnih izvora u cilju poboljšanja kvaliteta života i konkurentnosti regionalne ekonomije, kako u zemlji tako i na području zapadnog Balkana.
- **Misija:** Jedinstvena svrha Udruženja za razvoj NERDA je da doprinese ubrzanju ekonomskog razvoja putem upravljanja strateškim razvojem, da bude instrument u rukama ljudi, poslovnih subjekata, nevladinih organizacija i vlasti koji zajednički rade na smanjenju siromaštva, ekonomskoj samoodrživosti i stabilnosti BiH.
- **Vizija:** NERDA je vodeća organizacija u društveno-ekonomskom razvoju regije, koja podržava samoodrživ i harmoničan razvoj stvarajući bolje radne i životne uslove i perspektivu za sve.

2. Poduzetnički centri

- **PODUZETNIČKI CENTRI** – registrirane pravne osobe zadužene za operativno provođenje mjera za razvoj i poticanje poduzetništva na lokalnom i/ili širem području (kanton, regija), koji predstavljaju središta stručne i edukativne pomoći poduzetnicima radi razvoja poduzetništva u sredinama u kojima su osnovani.
- **Poduzetnički centri** čine dio poduzetničke infrastrukture u okviru kojih se zadovoljavaju potrebe poduzetnika, a u cilju:
  1. promocije poduzetnika,
  2. davanja informacija o mogućnostima ulaska u poduzetništvo i o poticajnim mjerama koje mogu koristiti poduzetnici,
  3. davanja savjeta za vođenje poslovanja,
  4. pomoći u pripremi poslovnih planova,
  5. pružanja konsultantske usluge,
  6. organiziranja seminara i drugih oblika dopunskog obrazovanja poduzetnika,
  7. upućivanja na ostale specijalizirane oblike pomoći,
  8. saradnje s lokalnom i područnom samoupravom,
  9. vođenje dijela stručnih poslova lokalne samouprave u provođenju razvojnih projekata, te
  10. ostale stručne i savjetodavne usluge, kao i povezivanje poduzetnika.

2. Poduzetnički centri

Misija poduzetničkih centara jeste promovirati poduzetnički duh kroz osiguranje uzajamno korisnih odnosa unutar poslovne zajednice kao i između poslovnog i javnog sektora, kroz razmjenu ideja, informacija i znanja potrebnih za rad i razvoj postojećih i novih malih i srednjih poduzeća.

2. Poduzetnički centri

Primjeri poduzetničkih centara na području Grada Tuzle

---

1. **Centar za razvoj poduzetništva Tuzla (ED Centar)**
2. BSPC-Centar za podršku i promociju poduzetništva pri udruženju za razvoj NERDA (regionalna razvojna agencija)
3. Centar za promociju poduzetništva i podršku samozapošljavanju – CEPOS pri udruženju građana za lokalne razvojne inicijative – TALDI
4. Biznis start-up centar pri Univerzitetu Tuzla
5. BIC – Biznis Info Centar unutar Udruženja samostalnih privrednika opštine Tuzla
6. Centar za žensko poduzetništvo pri Humanitarnom društvu PRIJATELJICE

2. Poduzetnički centri

Centar za razvoj poduzetništva Tuzla

<http://www.cerpod-tuzla.org>

Naslovnica O nama Projekti Publikacije GEM Traži...

ED Centar realizuje aktivnosti podrške poduzetnicima u započinjanju biznisa, kroz pomoć u razvoju poslovne ideje, izradu biznis plana, povezivanje sa finansijskim organizacijama i obuku za sticanje poslovnih vještina.

Trenutno se nalazite ovdje: [Naslovnica](#)

Izbornik

- Partneri i sponzori
- Konsalting usluge
- Seminari i treninzi
- Arhiva vijesti
- Korisni linkovi
- Kontakt

Bruce R. Barringer - R. Duane Ireland

Poduzetništvo
Uspješno pokretanje novih poduzeća

DRUGI FORUM O ZAPOŠLJAVANJU MLADIH „OMLADINSKO PREDUZETNIŠTVO I SAMOZAPOŠLJAVANJE“

Drugi Forum o zapošljavanju mladih, na temu „Omladinsko preduzetništvo i samozapošljavanje“, će se organizovati 11. decembra 2012. godine u Tuzli.

Forum se organizuje okviru Projekta zapošljavanja mladih (YEP), koji je finansiran od Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), a u partnerstvu...

[Više informacija>>](#)

ODRŽANA POSLOVNA EDUKACIJA U SKLOPU PROJEKTA "SOLARNA ENERGIJA KAO BUDUĆNOST ODRŽIVOG RAZVOJA"

„Centar za razvoj poduzetništva“ Tuzla je u periodu od 12. – 14.07.2012. godine, u sklopu projekta „Solarna energija kao budućnost održivog razvoja“, kojeg provodi Mikrokreditna fondacija Partner na osnovu sporazuma o saradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID), održao...

Anketa

Da li ste upoznati sa projektom Globalni monitor poduzetništva u BiH?

- Da
- Ne
- Zelim da saznam više

Prijavite se za besplatni e-GEM godišnji izvještaj

Ime i prezime / Organizacija

E-mail

Kalendar

2. Poduzetnički centri

Centar za razvoj poduzetništva Tuzla <http://www.cerpod-tuzla.org>

Ciljevi udruženja

- razvoj i upravljanje projektima za razvoj poduzetništva
- podrška razvoju privrede BiH, razvoju MSPa i zapošljavanja u BiH
- podrška vladinim institucijama i lokalnim upravama u cilju izgradnje njihovih institucionalnih kapaciteta i podizanja kvaliteta usluga tih institucija monitoring i ispitivanje stanja poduzetništva u BiH
- poticaj, uspostava i razvoj poslovne infrastrukture za razvoj biznisa u BiH
- podsticaj razvoju poduzetništva putem unapređenja sistema za osposobljavanje ljudskih resursa u BiH kao najznačajnijeg bogatstva (obuke i druge edukacije)
- promocija i stvaranje uvjeta za obezbjeđenje podrške postojećim i uspostavi i razvoju novih biznisa
- promocija i stvaranje stimulatavnog institucionalnog i zakonodavnog okvira za obezbjeđenje podrške postojećim te uspostavi i razvoju novih biznisa
- transfer znanja i dobrih praksi razvoja MSP-a i poduzetništva iz drugih zemalja i razvoj partnerstva sa drugim centrima za razvoj MSP-a
- razvoj svijesti zajednice o značaju razvoja poduzetništva i njegovanja poduzetničke kulture
- podrška MSP edukacionim, konsultativnim i informativno–promotivnim projektima, događajima, aktivnostima i seminarima
- promocija uvođenja mehanizama za uspostavu i osiguranje kvaliteta u biznisu i drugim aktivnostima
- promoviranje europskih vrijednosti, te unapređenje standarda u Bosni i Hercegovini koji bi društvo približili Europskoj uniji

3. Poslovni inkubatori

- **3. POSLOVNI INKUBATORI** – registrirane pravne osobe zadužene za pomoć i podršku poduzetnicima u ranoj fazi razvoja poduzetničkih projekata. Inkubatori pružaju stručnu tehničku i edukativnu pomoć za pokretanje poduzetničkih projekata i poduzeća te njihov brz i održiv razvoj.
- **3.1. PODUZETNIČKI INKUBATORI** – pružaju podršku uspješnom razvoju poduzetništva kroz niz poslovnih usluga i resursa, uključujući poslovne (radne) prostore po povoljnijim uvjetima za poduzetnike početnike od prve do treće godine poslovanja
- **3.2. INKUBATORI ZA NOVE TEHNOLOGIJE** – predstavljaju specijalizirane poslovne subjekte s tematskim fokusom i usmjerenjem na područja nove (visoke) tehnologije koji podržavaju pokretanje i rast inovativnog poduzetništva kroz inkubacijske programe, te koji novoosnovanim inovativnim poduzećima sličnog profila i interesa pružaju resurse i profesionalne usluge potrebne za rast i razvoj.

3.1. Poduzetnički inkubatori

Poduzetnički inkubatori u BiH i Regiji zapadnog Balkana

<http://www.inkubator.ba/Inkubator/ENG/Inc/Report%20for%20countries/BiH/index.htm>

Home

Project Info

Incubator Reports

Share Portal

News

Contact

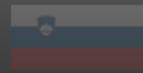
Bosnia and Herzegovina

Macedonia

Croatia

Slovenia

Serbia

Kosovo

Montenegro

Report for Region

Report for Countries

Number of incubators

Number of employees

Incubators income

Incubator members

Time spent in the incub.

No. of graduated firms

Source of support

Type of activities

Report for Incubators

Report for inc. companies

Bosnia and Herzegovina

Total number of incubators

Incubator	2004	2005	2006	2007	2008
Poslovni inkubator		X	X	X	X
NBR Modrica	X	X	X	X	X
RPC Lipnica	X	X	X	X	X
ZEDA Zenica	X	X	X	X	X
Inkubator Sarajevo	X	X	X	X	X
Inkubator Žepče	X	X	X	X	X
Inkubator Prijedor		X	X	X	X
Inkubator Mostar	X	X	X	X	X
BOSPER			X	X	X
Total	7	8	9	9	9

3.1. Poduzetnički inkubatori

Primjeri dva uspješna poduzetnička inkubatora u F BiH

Nezavisni biro za razvoj (NBR) Tarevci/Modriča

ODJELI I USLUGE

RAZVOJ EKONOMIJE

NBR

1. RAZVOJNO-PREDUZETNIČKI CENTAR (RPC) - Poslovni inkubator:

- Usluge koje pruža RPC / Poslovni inkubator:
- korištenje poslovnog i skladišnog prostora pod povoljnim uslovima;
- poslovno-savjetodavne i organizacione podrške početnim i razvijanim biznisima;
- povezivanje sa računovodstvenim i pravnim servisima;
- administrativno tehničke usluge;
- podrška pristupu izvanim finansiranjima i kreditno-garancijskim shemama;
- stručna i tehnološka edukacija;

<http://www.nbrudruzenje.org/ona/odjeli-usluge.html>

Razvojno poduzetnički centar Tuzla- Inkubator Lipnica

RPC

RAZVOJNO-PREDUZETNIČKI CENTAR TUZLA
Inkubator "Lipnica"

POČETAK O NAMA KORISNICI PRAVILNIK OBJEKTI PROJEKTI JAVNE NABAVKE KONTAKT

Mapa RPC-a

NAŠI KORISNICI

- ANCOMM d.o.o.
- TB GAS d.o.o.
- IMPORTAL DIFFUSION d.o.o.

24-10-2015 Uspješna saradnja između Italije i gradova jugoistočne Evrope

Nadželnik Općine Tuzla, Jasmin Imamović, sa saradnicima, susreo se danas sa delegacijom predstavnik Ministarstva vanjskih poslova Republike Italije, Regije Toskana, te međunarodne organizacije OXFAM i...

<http://rpctuzla.ba/>

3.1. Poduzetnički inkubatori

Razvojno poduzetnički centar Tuzla – Inkubator Lipnica-25 korisnika

Korisnici (25)

"ANCOMM" d.o.o.

"ATTIVO" d.o.o.

"BEEMED" d.o.o.

"BHB CABLE TV"
d.o.o.

"BOSIT INDUSTRY"
d.o.o.

"ELINS KOMERC" d.o.o.

"FIP" d.o.o.

"FUTURA
MULTIMEDIA" d.o.o.

"GAMUS" d.o.o.

"GANGLI" d.o.o.

"GLOBAL
PROIZVODNJA"
d.o.o.

"GLOBAL
PROIZVODNJA" d.o.o.

"GLOBAL SHOES SERVICE"
d.o.o.

"GLOBAL SHOES
SERVICE" d.o.o.

"HIDROFLEKS" d.o.o.

"HOBLING"
d.o.o.

"HOBLING" d.o.o.

"IMPORTAL
DIFFUSION"

"IMPORTAL DIFFUSION"
d.o.o.

"IVANA"
d.o.o.

"IVANA" d.o.o.

"KALIBAR" ZR

"PLIVAČ" d.o.o.

"PRESTIŽ" ZR

"SAMPLEX" d.o.o.

"TB GAS" d.o.o.

"ELM ADRIA"
d.o.o.

D.S.O. „ELM ADRIA“

"OSMANOVIĆ AMIR"

OSMANOVIĆ AMIR

"ŠERBEČIĆ MIRZA"

ŠERBEČIĆ MIRZA

"BIOL"
d.o.o.

„BIOL“ d.o.o.

3.2. Inkubatori za nove tehnologije

Primjer uspješnog Inkubatora novih tehnologija – ITK inkubator u BIT Centru Tuzla

- **BIT Centar** ima za cilj da omogući mladim perspektivnim stručnjacima i poduzetnicima da uspostave i razviju svoj posao iz oblasti IKT-a.
- Pojedinci koji imaju ideju ili projekat, ljudi koji su tek osnovali svoju firmu ili oni koji imaju razvijenu firmu, ali zele da prosire trziste mogu aplicirati u BIT Centar.
- Svrha inkubatora je da asistira i ubrza proces razvoja kompanija lociranih u BIT-u. Ovaj cilj može postići obskrbljivanjem kompanija sa potrebnim uslugama, treninzima, infrastrukturom i drugom neophodnom podrškom, a sve u cilju kreiranja finansijski stabilnih kompanija s visokim potencijalom za rast i razvoj.
- BIT Centar se sastoji od tri zgrade sa ukupno oko 1.700m² u centru grada. Pored kancelarijskog prostora sa savremenom opremom Centar pruža i stručne usluge: poslovni konsalting, poslovne treninge, poslovno povezivanje, transfer znanja i tehnologija.
- BIT Centar saraduje sa Univerzitetom u Tuzli, posebno Elektrotehničkim fakultetom, na izgradnji i selekciji najboljih kadrova iz oblasti informaciono – komunikacionih tehnologija, ohrabrivanju na start up poslovnim projektima, njihovom poslovnom treningu i podršci putem SEED Capital fonda.

3.2. Inkubatori za nove tehnologije

Primjer uspješnog Inkubatora novih tehnologija – ITK inkubator u BIT Centru Tuzla

Tri faze:

- Faza A – Razvoj ideje
- Faza B – Inkubatorski uslovi
- Faza C – Razvijene kompanije

3.2. Inkubatori za nove tehnologije

Primjer uspješnog Inkubatora novih tehnologija – ITK inkubator u BIT Centru Tuzla

• OSNOVNE USLUGE

- Kancelarijski prostor
- Osiguranje zgrade
- Osnovni kancelarijski namještaj
- Telefonski priključak
- pristup Internetu
- Korištenje zajedničkih uređaja za kopiranje
- Korištenje zajedničkog fax aparata
- Korištenje zajedničkih štampača i skenera
- Korištenje konferencijske sale
- Korištenje kuhinje
- Usluge čišćenja

• POSLOVNE USLUGE

- Pomoć pri odabiru računovodstvene agencije
- Usluge javnog notara, pravne usluge
- Pomoć pri izradi poslovnog , strateškog i marketing plana
- Pomoć pri determiniranju marketing strategije, marketing ciljeva, prodajne strategije i izradi promotivnog
- Pristup SEED Capital Fondu
- Pristup BIT Centar mreži
- Saradnja sa partnerima na projektima
- Učešće na radionicama koje obrađuju različite poslovne teme polovnog razvoja
- Pristup mreži regionalnih Poslovnih inkubatora, njihovim portfolio kompanijama, uslugama i tržištu
- Soft-landing usluge za internacionalne kompaniji
- Ostale poslovne usluge na zahtjev kompanije

4. Poduzetnički akceleratori

Primjer uspješnog poduzetničkog akceleratora u BiH – BIZOO Sarajevo

- **PODUZETNIČKI AKCELERATORI** – registrirane pravne osobe, odnosno specijalizirani poslovni subjekti zaduženi za pružanje usluga podrške poduzetnicima u postinkubacijskoj fazi, odnosno u fazi razvoja i širenja poslovanja na domaćem i stranom tržištu.
- **Business Innovation Zoo** je startup akcelerator i organizator startup događaja sa rasprostranjenom mrežom lokalnih i internacionalnih mentora i anđela-investitora, koji se nalazi u Sarajevu, BiH. **Vizija BIZOO je da pomognemo izgraditi i razviti održivi startup ekosistem. Nudimo resurse, znanje, moderne i vrhunske mentore i pristup najnovijoj tehnologiji.**
- BIZOO je podržan od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) kroz program podrške zapošljavanju i poduzetništvu mladih putem projekta "Partnerstvo za inovacije".
- **Poziv studentima:** Prijavite se na jedan od programa kako biste imali pristup još uzbudljivijim prilikama u Sarajevu i u inostranstvu.

4. Poduzetnički akceleratori

Primjer uspješnog poduzetničkog akceleratora u BiH – BIZOO Sarajevo

<http://bizoo.ba/>

Dobrodošli u BIZOO

Business Innovation Zoo je startup akcelerator i organizator startup događaja sa rasprostranjenom mrežom lokalnih i internacionalnih mentora i anđela-investitora, koji se nalazi u Sarajevu, BiH. Naša vizija je da pomognemo izgraditi i razviti održivi startup ekosistem. Nudimo resurse, znanje, moderne i vrhunske mentore i pristup najnovijoj tehnologiji.

Posljednji događaji

Toptal Node.js Seminar

#DevelopersArena

BIZOO Pitch Party 3

BIZOO Mentori

Nejra Plasto

Edin Mehčić

Vedran Bajer

Ceko Gaković

5. Poslovni parkovi

Primjer uspješnog poslovnog parka u F BiH – „SPARK” Mostar

- **POSLOVNI PARKOVI** – registrirane pravne osobe s fizičkim prostorima, zemljištem i resursima za smještaj malih, srednjih i velikih poduzetnika na komercijalnoj osnovi s posebnim fokusom na privlačenje domaćih i inozemnih investicija.
- **SPARK - poslovni park** je infrastrukturni kompleks smješten u samom središtu ekonomske regije Hercegovine, u gradu Mostaru. **To je mjesto koje promiče nove tehnologije i cjeloživotno učenje, mjesto gdje su realizirane nove investicije, a novi produkti i usluge razvijene, i mjesto koje budi strast.**
- **Vizija SPARKA-** Stvoriti eko-sustav poslovnog rasta i razvoja i postati mjesto budućnosti naše regije, gdje se potencijali susreću sa svojim prilikama.
- **Misija SPARKA** - Pružiti podršku tvrtkama članicama i osobama s poslovnim idejama u svim fazama njihovog rasta, nudeći stručno vodstvo, izvrsne usluge i veze s investicijskim partnerima.

5. Poslovni parkovi

Primjer uspješnog poslovnog parka u F BiH – „SPARK” Mostar

<http://spark.ba/>

Usluge

ada
n
e svojih

- + Infrastruktura
- + Mentorstvo
- + Istraživanje i razvoj
- + Obrazovanje i osposobljavanje
- + Umrežavanje i lobiranje
- + Ljudski resursi

O nama   Vijesti

Članovi

Ljudi s poslovnim idejama

osoba ili tim s poslovnom idejom koja ima veliko tržište i tehnološki potencijal, ali kojima nedostaju sredstva ili poslovna znanja za realizaciju.

Tvrtke koje trebaju usluge SPARKa

tvrtke u potrebi za razvojem novih ideja, tvrtke s ciljem osvajanja novih tržišta, tvrtke u potrazi za investitorima.

Tvrtke koje podupiru viziju SPARKa

postojeće tvrtke koje žele sudjelovati u realizaciji vizije SPARKa, i tvrtke koje žele koristiti usluge SPARKa.

Kontaktiraj naš tim

Andrea Čordaš

Marko Zeljko

Boris Lasić

Nikolina Zeljko

Kristina Čarapina

5. Poslovni parkovi

Primjer uspješnog Tehnološkog parka –BIT Centar Tuzla

5. Poslovni parkovi

Primjer uspješnog Tehnološkog parka –BIT Centar Tuzla

BIT Tehnološki park

(IKT Inkubator, IKT Trening centar, IKT Istraživački centar)

6. Znanstveno-tehnološki parkovi

Definicaje

- **ZNANSTVENO-TEHNOLOŠKI parkovi** su trgovačka društva koja se osnivaju radi komercijalizacije znanstvenih rezultata, poticanja suradnje znanstvenika i gospodarstvenika. (*Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 5. srpnja 2013. godine*)
- **Znanstveno-tehnološki park** je mjesto na kojem se povezuju stručnjaci i poduzetnici koji žele ostvariti svoje privredne ciljeve temeljene na novim tehnologijama. Znanstveno-tehnološki park je u pravilu planski organiziran, infrastrukturno opremljen te u ekološki uređenom prostoru nudi različite pogodnosti i usluge.
- Slični poslovnim parkovima, koji su prvenstveno okrenuti biznisu i proizvodnji - tehnološki parkovi naglasak daju razvoju i znanstveno istraživačkim aktivnostima.

6. Znanstveno-tehnološki parkovi

Definicaje

- Znanstveno-tehnološki parkovi su svojevrsni inkubatori, u kojima se osigurava koncentracija znanja, visoke tehnologije, obrazovanja i povezanosti s nacionalnim i svjetskim obrazovnim institucijama.
- Osnivaju se uglavnom u blizini visokoobrazovnih institucija i istraživačkih centara te privlače vrhunske stručnjake, ali i mlade talente koji se u njima dalje usavršavaju i obrazuju.

6. Znanstveno-tehnološki parkovi

Cilj osnivanja

- Cilj osnivanja znanstveno-tehnoloških parkova je **poticanje razvoja inovativnih start-up poduzeća** kroz proces inkubacije pa sve do trenutka kada su preduzeća spremna za izlazak na otvoreno tržište.
- Osim start-up poduzeća, **tehnološki parkovi nastoje privući i međunarodne korporacije sa ciljem otvaranja R&D centara i centara izvrsnosti**, a svojim stanarima nude moderno opremljene objekte, razvijenu telekomunikacijsku infrastrukturu te različite poslovne usluge.

6. Znanstveno-tehnološki parkovi

Primjer uspješnog tehnološkog parka u F BiH – INTERA Mostar

<http://www.intera.ba/>

- Zaklada za **INovacijski i TEhnološki RAZvitak** ili krace INTERA je neprofitna i nevladina organizacija osnovana s ciljem poticanja i podupiranja razvojnih gospodarskih procesa u regiji Hercegovine.
- Aktivnosti u svrhu promoviranja poduzetništva, potpore i inkubiranja start-up poduzeća, pružanja edukacije, umrežavanja poduzeća i akademske zajednice - **sve to izrečeno u dvije riječi glasi tehnološki park.**
- Vizija -postati mjesto sastajanja domaćih i inozemnih poduzeća, mjesto koncentracije znanja i ideja, razmjene informacija i poticanja domaćih potencijala.
- Misija
  - Pomoći poduzecima i javnim subjektima u razvoju novih proizvoda i usluga
  - Osigurati visokokvalificiranu i obučenu radnu snagu
  - Podizati razinu svijesti o novim tehnologijama
  - Otvoriti vrata gospodarstva regije Hercegovine prema svijetu

6. Znanstveno-tehnološki parkovi

Primjer uspješnog tehnološkog parka u F BiH – INTERA Mostar

<http://www.intera.ba/>

- Zaklada za **INovacijski i TEhnološki RAzvitak** ili krace INTERA je neprofitna i nevladina organizacija osnovana s ciljem poticanja i podupiranja razvojnih gospodarskih procesa u regiji Hercegovine.
- Aktivnosti u svrhu promoviranja poduzetništva, potpore i inkubiranja start-up poduzeća, pružanja edukacije, umrežavanja poduzeća i akademske zajednice - **sve to izrečeno u dvije riječi glasi tehnološki park.**
- Vizija -postati mjesto sastajanja domaćih i inozemnih poduzeća, mjesto koncentracije znanja i ideja, razmjene informacija i poticanja domaćih potencijala.
- Misija
  - Pomoći poduzecima i javnim subjektima u razvoju novih proizvoda i usluga
  - Osigurati visokokvalificiranu i obučenu radnu snagu
  - Podizati razinu svijesti o novim tehnologijama
  - Otvoriti vrata gospodarstva regije Hercegovine prema svijetu

6. Znanstveno-tehnološki parkovi

Primjer uspješnog tehnološkog parka u F BiH – INTERA Mostar

<http://www.intera.ba/>

INTERA
technology park

Zaklada za inovacijski i tehnološki razvitak

Profesionalno okruženje za postizanje uspjeha

NASLOVNICA O NAMA USLUGE NOVOSTI GALERIJA KONTAKT

USLUGE

- » POSLOVNI INKUBATOR
- » POSLOVNI PROSTORI
  - » Uredi
  - » Dvorane
- » OBUKE I EDUKACIJE
  - » Informacijske tehnologije
  - » Obrada metala (CNC Tehnologije)
    - » Obuka - CNC Operater
      - » Raspored (peti ciklus)
      - » Raspored (četvrti ciklus)
      - » Raspored (treći ciklus)
      - » Raspored (drugi ciklus)
  - » IP Panorama
- » POSLOVNI IZLOG
  - » Europska Poduzetnička Mreža
    - » Uspješne priče
- » INTERNACIONALIZACIJA

POSLOVNI INKUBATOR

Fokusiran je na tehnološki orijentirana start-up poduzeća, a posebna pažnja se posvećuje razini inovativnosti poslovne ideje.

OBUKA I EDUKACIJE

Znanja i praktične vještine u suvremenim tehnologijama obrade metala (CNC) i informacijskim i komunikacijskim tehnologijama (ICT).

POSLOVNI IZLOG

Promocija proizvoda i potpora izvozu kroz Poslovni izlog Hercegovine i Europsku poduzetničku mrežu (EEN).

POSLOVNI PROSTORI

7. Centri kompetencije

Definicija

- **CENTRI KOMPETENCIJE** predstavljaju specijalizirane poslovne subjekte koji provode istraživačke projekte razvojnog ili proizvodnog karaktera i razvijaju kompetencije u pojedinim područjima te s kojim drugi poslovni subjekti mogu ugovoriti usluge istraživanja i razvoja u svrhu jačanja pojedinih industrijskih grana.
- Usmjereni su na razvojna i primijenjena istraživanja i njihovu komercijalizaciju te potporu i jačanje intelektualnog vlasništva unutar specifičnih tematskih područja i grana kompetencije.

Poduzetničke zone

- **Poduzetničke zone** – infrastruktorno opremljena područja definirana prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti.
- Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastruktorno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s ostalim korisnicima poduzetničke zone.

Poduzetničke zone

kriteriji za definiranje-klasifikaciju poduzetničkih zona

- Poduzetničke zone definiraju se prema tri osnovna kriterija:
  1. Veličini ukupne površine poduzetničke zone
  2. Tipu aktivnosti unutar poduzetničke zone
  3. Intenzitetu aktivacije raspoložive površine poduzetničke zone.

Poduzetničke zone

klasifikacija poduzetničkih zona prema veličini ukupne površine

---

- Mikro zone – veličine ukupne površine do 10 ha
- Male zone – veličine ukupne površine od 10 do 50 ha
- Srednje zone – veličine ukupne površine od 50 do 100 ha
- Velike zone – veličine ukupne površine veće od 100 ha

Poduzetničke zone

klasifikacija poduzetničkih zona prema tipu aktivnosti koje se obavljaju unutar zone

---

- **Proizvodno – prerađivačke zone** – u kojima pretežni broj korisnika zone obavlja proizvodno-prerađivačke poduzetničke aktivnosti, odnosno u kojima pretežni dio raspoložive površine zone zauzimaju poduzetnici koji obavljaju proizvodno-prerađivačku poduzetničku aktivnost
- **Logističko – distribucijske zone** – u kojima pretežni broj korisnika zone obavlja logističko-distribucijske aktivnosti (distributivni centri, veletrgovina, skladištenje i transport, logističko servisni centri i dr.), odnosno u kojima pretežni dio raspoložive površine zone zauzimaju poduzetnici koji obavljaju logističko-distribucijske aktivnosti
- **Uslužno mješovite zone** – u kojima pretežni broj korisnika zone obavlja uslužne aktivnosti, servisne aktivnosti, aktivnosti poslovne podrške i druge poduzetničke aktivnosti, odnosno u kojima pretežni dio raspoložive površine zone zauzimaju poduzetnici koji obavljaju uslužne aktivnosti, servisne aktivnosti, aktivnosti poslovne podrške i druge poduzetničke aktivnosti.

Poduzetničke zone

klasifikacija poduzetničkih zona prema intenzitetu aktivacije raspoložive površine zone

---

- **Neaktivne poduzetničke zone** – u kojima stepen aktivacije (popunjenost aktivnim poduzetnicima) raspoložive površine zone iznosi 0% (0 ha aktivirane površine poduzetničke zone), nakon isteka prve godine od osnivanja poduzetničke zone
- **Zone u inicijalnoj aktivaciji** – u kojima stupen aktivacije zone iznosi $< 33\%$ raspoložive površine zone, izraženo u hektarima površine poduzetničke zone
- **Srednje aktivne zone** – u kojima stupen aktivacije zone iznosi od $33\% < 66\%$ raspoložive površine zone, izraženo u hektarima površine poduzetničke zone
- **Potpuno aktivne zone** – u kojima stupenj aktivacije zone iznosi $\geq 66\%$ raspoložive površine zone, izraženo u hektarima površine poduzetničke zone.

Poduzetničke zone

klasifikacija poduzetničkih zona prema strateškoj važnosti

- **Zone od nacionalnoga značaja** - zone prikladne za određene djelatnosti od nacionalnoga strateškog interesa, pojedinačne projekte ili, načelno, za prihvate velikih domaćih i stranih investitora s povoljnim lokacijama.
- **Zone od regionalnoga značaja** - zone srednje veličine, s mogućnošću proširenja, prikladne za male i srednje poduzetnike, ali i strane investitore.
- **Zone od lokalnoga značaja** - zone manje površine, uglavnom zanimljive lokalnim malim i srednjim poduzetnicima i obrtnicima.

Poduzetničke zone

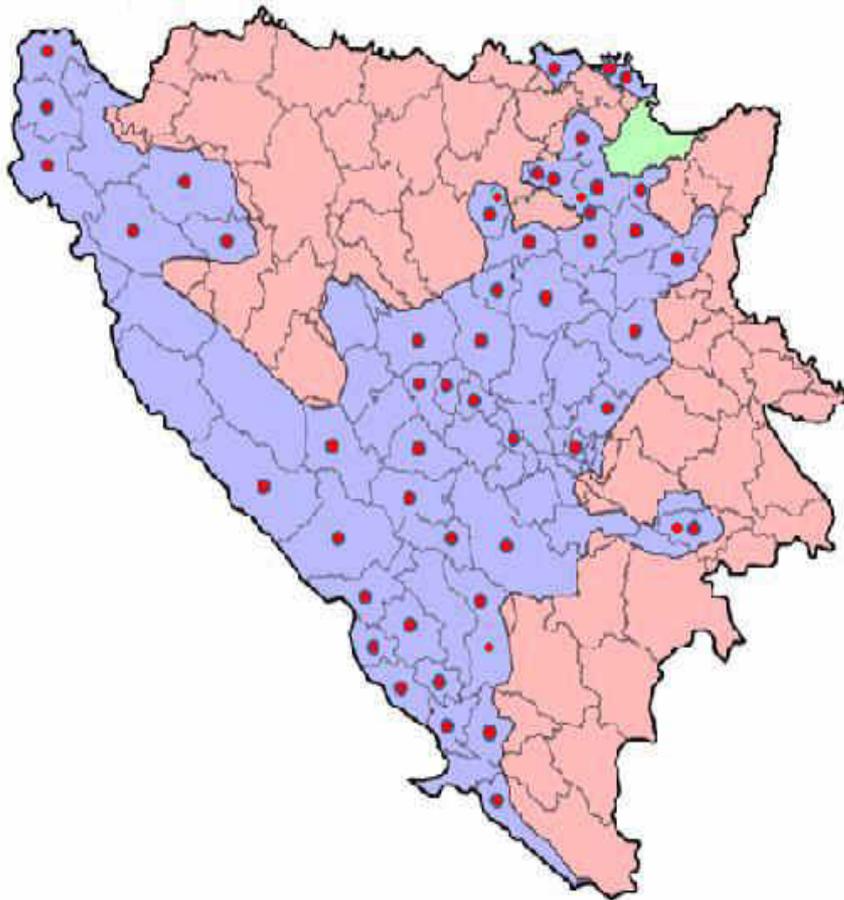
Sistem podrške za poduzetničke zone čine tri vrste podrške

---

1. **Infrastrukturne podrške** – potpore za izgradnju energetske, komunalne, prometne i komunikacijske infrastrukture u poduzetničkoj zoni
2. **Podrške za jačanje konkurentnosti** – potpore za izlazak na nova, međunarodna tržišta i ciljano privlačenje potencijalnih investitora – korisnika poduzetničke zone
3. **Podrške za jačanje poduzetničkih kompetencija** – potpore za edukaciju i unapređenje poduzetničkih vještina.

Poduzetničke zone

Podrška poslovnim zonama u Federaciji BiH

- Vlada Federacije BiH preko resornog Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, za izgradnju je poduzetničkih zona u razdoblju 2004. – 2012. iz svog budžeta izdvojila financijska sredstva u iznosu od 11.316.330,00 KM kojima je potaknut razvoj 54 poslovne zone.
- Općine u Federaciji BiH koje su dobile financijska sredstva kroz „Transfer“ za poticaj razvoja poduzetništva i obrta koji je dodjeljivalo Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta Federacije BiH javnim natječajem.

Poduzetničke zone

primjer dobrog predstavljanja potencijala poduzetničkih zona u Zeničko-dobojskom kantonu – Regionalna razvojana agencija REZ <http://rez.ba/bestinvest/index.php>

best invest Investment promotion in Central BiH Region

Start About the Region Business zones Investors support Publications Gallery Contact

Aktuelno

Konferencija "Jedan region, jedna ekonomija" 13. i 14. maja 2015.
Regionalna investicijska konferencija **Jedan region, jedna ekonomija** biće održana u okviru [Više...]

Firma "Agroproteinske" Zagreb investira 20 miliona KM u Kakanj
U Kakanju će uskoro započeti izgradnja fabrike [Više...]

Invest in Central BiH Region

best invest Investment promotion in Central BiH Region

Start About the Region Business zones Investors support Publications Gallery Contact

Business zones of Central BiH region

Click the button below for overview of all zones (MS Excel or compatible software):

[Zones of CBiH](#)

The following list contains particular **business zone details**.
Please click on a desired zone name for **download PDF print version**.
Check [Gallery](#) for images.

- [Bugojno Municipality - Business zone BUGOJNO](#)
- [Buzovača Municipality - Business zone KADINJE](#)
- [Doboj Jug Municipality - Business zone MATUZICI](#)
- [Golubac Vukov-Uskoke Municipality - Business zone BATUŠKI LUG](#)
- [Kakanj Municipality - Business zone VUKOŠTICE](#)
- [Maglaj Municipality - Business zone LUCIŠNICA](#)
- [Maglaj Municipality - Business zone MESURICE](#)
- [Novi Travnik Municipality - Business zone BRATSTVO](#)
- [Novi Travnik Municipality - Business zone NEOBANE](#)
- [Tešić Municipality - Business zone BORJA](#)
- [Tešić Municipality - Business zone ANARJA](#)
- [Tešić Municipality - Business zone ŽARNOVAČKA POLJA](#)
- [Tobolj Municipality - Business zone BUKVA VILA](#)

Aktuelno

Konferencija "Jedan region, jedna ekonomija" 13. i 14. maja 2015.
Regionalna investicijska konferencija **Jedan region, jedna ekonomija** biće održana u okviru [Više...]

Firma "Agroproteinske" Zagreb investira 20 miliona KM u Kakanj
U Kakanju će uskoro započeti izgradnja fabrike [Više...]

Ažuriranje podataka
Ažuriranoš podataka o poslovnim zonama od iznimne je važnosti [Više...]

Rezultati tečajnske privrede u 2014. godini
Poslovni portal F-BiH je prenio je izvješće za Doboju, Iteševu i Maglajem. Direktorom "GA" agencije, o rezultatima koje je ostvarila tečajnska [Više...]

Municipality Bugojno - 4 images

Bugojno

BZ Bugojno1, [BZ Bugojno1](#)

BZ Bugojno1, GM

Municipality Busovaca - 4 images

Busovaca

BZ Kaonik

BZ Kaonik, GM

Municipality Doboj Jug - 5 images

Matuzici, Doboj Jug

Matuzici, Doboj Jug

BZ Matuzici, GM

Municipality Donji Vakuf - 3 images

Donji Vakuf

Donji Vakuf

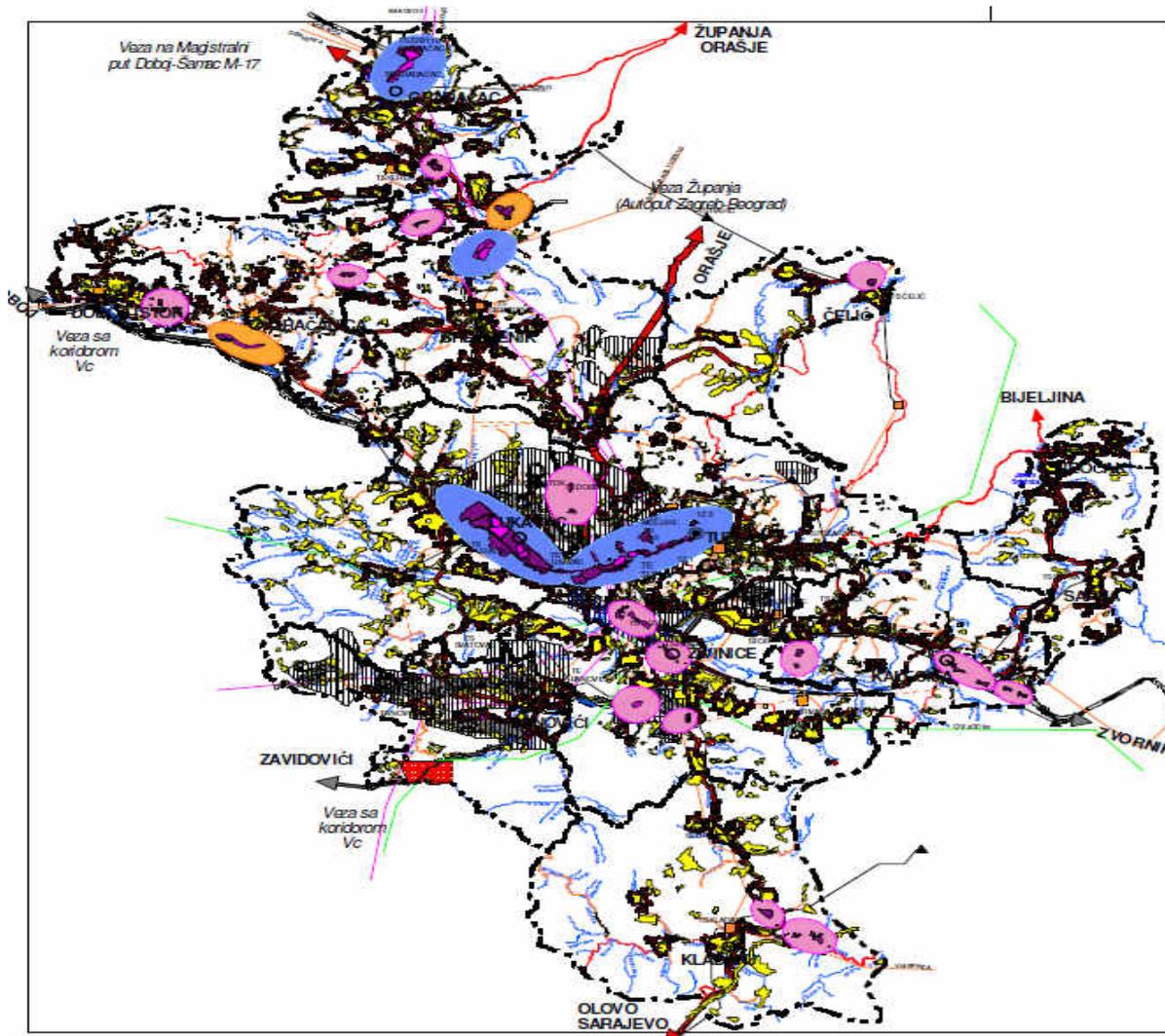

Donji Vakuf, River Vrbas

Poduzetničke zone

Projekcija prostornog razvoja – PRIVREDNE ZONE u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025 (Karta 16.-Privredne zone)

<http://www.vladatk.kim.ba/vlada-tk/dokumenti-tk/tk-prostorni-plan>

Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski Kanton
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoline

PROSTORNI PLAN ZA PODRUČJE
TUZLANSKOG KANTONA 2005 - 2025

PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

PRIVREDNE ZONE

LEGENDA:

---	Granice kantona	—	Gasovodi
---	Granice opština	—	Deljivoći 110kV
---	Granice urbanih područja	---	Deljivoći 110kV/planirano
■	Gradivinski zemljište	---	Deljivoći 35kV
■	Privredne zone	---	Deljivoći 400kV/planirano
■	Privredne zone planirano	---	Deljivoći 220kV
■	Mala privredne zone (površine zone od 10-50 ha)	▲	TS 35kV, 110kV, 220kV, 400kV
■	Srednje privredne zone (površine zone od 50-100 ha)	▲	TS 35kV, 110kV/planirano
■	Velike privredne zone (površine zone preko 100 ha)	—	Autoput planirani
■	Elektrostacioni polja	—	Braza ostala planirana
■	Potencijalna istražna polja - kamenog uglja	—	Magistralni putevi
■	Istražna polja - mineralne vode	—	Magistralni putevi planirani
■	Kamendoliti	—	Regionalni putevi
■	Kamendoliti planirani	—	Regionalni putevi planirani
■	Degradirane površine	—	Lokalni put
■	Vodne površine	—	Lokalni putevi planirani
—	Vodotozi	—	Željezničke pruge
		●	Kantonalni centar
		○	Opštinski centri

0 5 10 km
razmjera 1 : 300 000

List br
16

J.P. ZAVOD ZA URBANIZAM TUZLA

Juli
2006

Institucionalna infrastruktura za razvoj poduzetništva u Bosni i Hercegovini

(Federacija BiH, Tuzlanski kanton i Grad Tuzla)

Ciljevi učenja

- Upoznati se sa glavnim vladinim institucijama zaduženim za razvoj i podršku poduzetništva na nivou države, entiteta, kantona, grada/općine;
- Razumjeti poslove koje obavlja Odsjek za poduzetništvo pri Sektoru za razvoj i poduzetništvo Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.
- Upoznati se sa opisom poslova koje obavlja Sektor za poduzetništvo Federalnog ministarstva za razvoja, poduzetništva i obrta.
- Upoznati nadležnosti Odjeljenja za poduzetništvo i obrt Ministarstva razvoja i poduzetništva u Vladi Tuzlanskog kantona.
- Upoznati se sa opisom poslova Službe za razvoj, poduzetništvo i društvene djelatnosti Grada Tuzle.
- Razumjeti potrebu i nužnost izgradnje institucionalog okvira za razvoj male privrede u F BiH usklađenog sa potrebama sektora male privrede i zahtjevima EU.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

- **Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine**

- Sektor za ekonomski razvoj i preduzetništvo

- **Odsjek za poduzetništvo**

<http://www.mvteo.gov.ba/>

The screenshot shows the official website of the Ministry of Foreign Trade and Economic Relations of Bosnia and Herzegovina. The header includes the national flag and the text 'BOSNA I HERCEGOVINA'. Below the header, there is a search bar and a navigation menu with options like 'O nama', 'Organizaciona struktura', 'Akt', 'Sporazumi i u sporazumu', 'Direktne i neprijetne EU', 'Izveštaji i publikacije', 'Vestii', 'Laskovi', and 'Kontakti'. The main content area is titled 'ODJEL ZA PODUZETNIŠTVO' and features a date '24. 12. 2009'. The text describes the department's activities, including normative-legal, study-analytical, and administrative-technical work, as well as macroeconomic analysis and policy development. A sidebar on the left lists various services and contact information.

- **U Odsjeku za preduzetništvo** obavljaju se poslovi osnovne djelatnosti i to:

- normativno-pravni, studijsko–analitički, stručno-operativni, informaciono– dokumentacioni i administrativno- tehnički koji se odnose na: izradu prednacrta, nacрта i prijedloga zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i provođenje važećih propisa iz predmetne oblasti, izradu stručnih analiza, informacija i prijedloga za utvrđivanje razvojnih politika po oblastima privređivanja;
- makroekonomske analize i prognoze razvoja BiH
- izrada analiza i informacija za potrebe institucija BiH u oblasti razvoja;
- predlaganje mjera ekonomske politike uz saradnju sa entitetima;
- saradnja sa Agencijom za statistiku BiH;
- izrada platformi za razgovore sa stranim delegacijama;
- pripremu i izradu politike za uspostavljanje, rad i razvitak malih i srednjih preduzeća (MSP);
- pripremu i izradu strategije za podršku razvitku MSP.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta

- **Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta**

- **Sektor za poduzetništvo**

<http://www.fmrpo.gov.ba/ba/poduzetnistvo>

The screenshot shows the website interface for the Federal Ministry of Development, Entrepreneurship and Trade. The header includes the ministry's name in Bosnian, Serb, and English, along with navigation links for BA, SR, HR, EN, and Kontakti. A search bar is also present. The main navigation menu lists: Naslovna, Ministarstvo, Razvoj, Poduzetništvo, Obrt, Projekti, Konkursi, Propisi, and Novosti. The 'Poduzetništvo' section is active, showing a breadcrumb trail: Početna stranica > Poduzetništvo. The main content area is titled 'Poduzetništvo' and includes a sub-section 'Opis poslova'. The text describes the sector's role in implementing laws, monitoring business conditions, and providing support to SMEs. A sidebar on the right contains a menu with links to Ministarstvo, Razvoj, Poduzetništvo, Obrt, Projekti, Konkursi, Propisi, and Kontakt. Below the menu is a search bar for the website and a 'KORISNI LINKOVI' section with links to REDAH, RIC, REZ, NERDA, SERDA, and RDA SZ BIH. At the bottom, there is a note about the legal framework for SMEs and a reference to the law.

- **U Sektoru za poduzetništvo vrše se slijedeći poslovi i to:**

- prati provođenje zakona i pod zakonskih propisa kojim se uređuju uvjeti i način poslovanja privrednih subjekata male privrede,
- prati stanje u području poduzetništva i predlaže, koordinira i provodi mjere i aktivnosti za sustavni razvoj poduzetništva kroz promidžbu, izobrazbu, informiranje, stručnu pomoć, formiranje poticajnih sredstava, izgradnju institucionalne podrške, potporu inovatora i usklađivanje pravnih propisa,
- potiče restrukturiranje male privrede, međusobno povezivanje, te njihovo povezivanje s velikim privrednim subjektima,
- prati djelovanje instrumenata privrednog sustava i mjera privredne politike na razvoj i poslovanje male privrede,
- obavlja stručne poslove koji se odnose na međunarodnu suradnju Federacije u području male privrede,
- provodi mjere za poticanje međunarodne suradnje, izvoza i ulaganja u subjekte male privrede, tijelima uprave, jedinicama lokalne uprave, stručnim i znanstvenim institucijama i predstavnicima poduzetnika, sudjeluje u izradi prednacrtu, nacrtu, prijedloga zakona i drugih propisa iz nadležnosti Sektora i izradi prijedloga ugovora, te
- obavljanje i drugih poslova iz djelokruga Sektora.

Vlada Tuzlanskog kantona

Ministarstvo razvoja i poduzetništva

- **Ministarstvo razvoja i poduzetništva**

- **Odjeljenje za poduzetništvo i obrt**

<http://www.vladatk.kim.ba/ministarstva-tk/ministarstvo-razvoja-i-poduzetnistva>

- Pored upravnih poslova **Odjeljenje za poduzetništvo i obrt**, vrši i druge poslove iz nadležnosti **Ministarstva** koji se odnose naročito na:
  - istraživanje i analizu efikasnosti zakonskog okvira u oblasti MSP i obrta
  - definisanje i provedbu mjera za proceduralnu podršku
  - definisanje i provedbu mjera za finansijsku podršku
  - definisanje i provedbu mjera za informacionu podršku
  - kreiranje i provedbu promotivnih aktivnosti
  - definisanje i provedbu edukativnih aktivnosti
  - praćenje stanja u MSP i izvještavanje
  - praćenje stanja u obrtu i izvještavanje
  - saradnju sa drugim akterima u oblasti
  - vršenje drugih poslova iz nadležnosti **Ministarstva** u skladu sa zakonom.

Grad Tuzla

Služba za razvoj, poduzetništvo i društvene djelatnosti

<http://grad.tuzla.ba/sluzba-za-razvoj-poduzetnistvo-i-drustvene-djelatnosti/>

- prati stanje i provodi utvrđenu politiku, izvršava i obezbjeđuje izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata u oblasti razvoja i poduzetništva, poljoprivrede, vodoprivrede, kao i brige o djeci, obrazovanja, odgoja, rada i zapošljavanja, socijalne zaštite, kulture, fizičke kulture, sporta i lokalnog informiranja, i ostalih djelatnosti iz okvira svoje nadležnosti utvrđene Zakonom;
- izrađuje nacрте propisa i drugih općih akata iz oblasti za koju je nadležna;
- rješava u upravnim stvarima iz okvira svoje nadležnosti, vodi propisanu službenu evidenciju i izdaje uvjerenja o činjenicama na osnovu tih evidencija;
- vrši nadzor nad radom javnih ustanova, javnih i drugih preduzeća, čiji je osnivač ili suosnivač Grad u skladu sa Zakonom i o navedenom izvještava Gradonačelnika i Gradsko vijeće, ukoliko Zakonom ili propisom Gradskog vijeća taj nadzor nije povjeren drugom organu;
- izrađuje, koordinira u vezi sa izradom i objedinjava izrađene kratkoročne, srednjoročne i dugoročne programe i planove obnove i razvoja u svim oblastima od interesa za grad Tuzla;
- promovira programe i projekte obnove i razvoja, te programe i projekte s ciljem stvaranja uslova za podsticanje razvoja poduzetništva i poljoprivrede, te u saradnji sa nadležnim gradskim službama i organima stara o obezbjeđivanju sredstava za njihovu realizaciju animiranjem potencijalnih investitora i na drugi način;
- upravlja i gazduje poslovnim prostorima u vlasništvu Grada, te obavlja poslove vezane za izdavanje pod zakup gradskih poslovnih prostora,
- .....
- obavlja druge poslove u okviru Zakonom i drugim propisima utvrđenog djelokruga rada.

Službeni plaćnici

Budžet za tekuću godinu

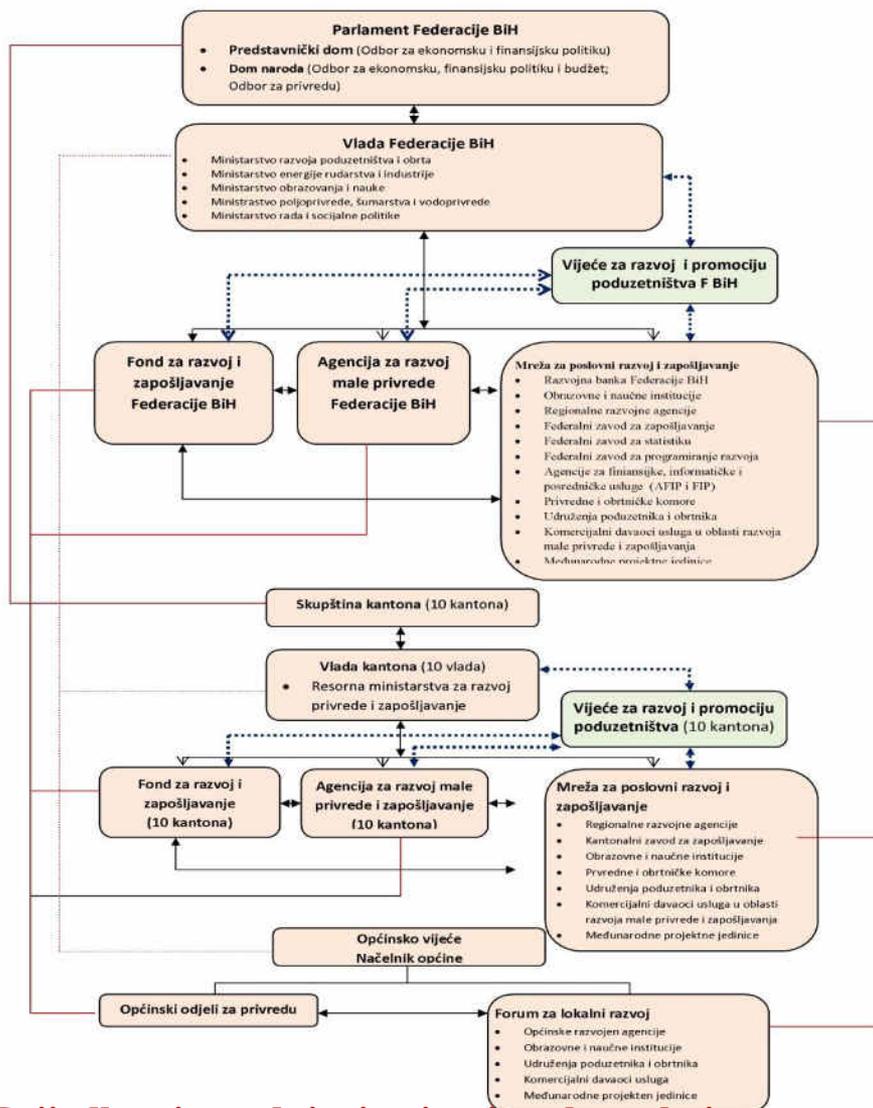
Javni pozivi i konkursi

Strategija razvoja Općine Tuzla

Institucionalni okvir za razvoj poduzetništva u F BiH

Bahrija Umihanić u knjizi „Planiranje razvoja male privrede u Federaciji BiH”

Preporuke

- Unaprijediti regulatorni i institucionalni okvir na nivou BiH kako bi se olakšao razvoj male privrede na nivou Federacije BiH, a prije svega: (1) usvojiti Zakon o promociji poduzetništva i malih i srednjih preduzeća, (2) formirati Vijeće za razvoj i promociju poduzetništva, (3) zraditi i usvojiti Strategiju razvoja poduzetništva i MSP-a za period 2012.-2015. godina, (4) osnovati Fond za razvoj poduzetništva i Agenciju za MSP-a.
- Unaprijediti regulatorni i institucionalni okvir na nivou Federacije BiH na način što će se na nivou Federacije osnovati slijedeće institucije: Vijeće za razvoj i promociju poduzetništva, Fond za razvoj i zapošljavanje, te Agencija za razvoj male privrede.
- Unaprijediti regulatorni i institucionalni okvir na nivou kantona i općina obavezujući ih odredbama Zakona o poticanju male privrede Federacije BiH na formiranje institucija na istim principima na nivou kantona, kao i na nivou Federacije BiH, s tim da bi njihov kapacitet bio srazmjernan potrebama i mogućnostima kantona.

Prijedlog izgradnje institucionalnog okvira za razvoj male privrede u F BiH usklađenog sa potrebama sektora male privrede i zahtjevima EU